

# U heeft twee nieren, daarvan kunt u er best één missen

NRCHANDELSBLAD  
DONDERDAG 26 JUNI 2014

Als jaarlijks 1 op de 10.000 bij leven een nier afstaat dan is de wachtlijst zo weg, stellen prof. *Peter Kooreman* en donor *Henk Smid*.

**I**n Nederland overlijden jaarlijks ongeveer 200 nierpatiënten omdat een donornier te lang op zich laat wachten. *Tales from the Organ Trade*, een documentaire van Ric Esther Bienstock, toont de wanhoop waarmee nierfalen omgeven is.

We zien patiënten die dankzij nierdialyse nog leven, maar slechte vooruitzichten hebben. Hun kwaliteit van leven is erbarmelijk: werken en een sociaal leven leiden is veelal onmogelijk. Het wachten op een nier is frustrerend. Een nier die vaak niet komt.

Je krijgt er bijna begrip voor dat sommige patiënten afreizen naar landen waar nieren op de zwarte markt te koop zijn. Genoeg Pakistanen en Filipijnen die hun nier willen verkopen om uit de armoede te komen. Helaas brengt verkoop weinig verlossing. Illegale transplantatiecentra zijn kwalitatief slecht, de opbrengst gaat vooral naar tussenpersoon en chirurg.

**S**terfte door nierfalen is vermijdbaar als voldoende mensen bij leven een nier afstaan. Drie aspecten - anoniem, bij leven, onbetaald - zijn cruciaal. Allereerst anonimiteit. In de huidige praktijk van nierdonatie bij leven is de donor vaak een bekende van de ontvan-

ger. Potentiële donoren komen daarvoor gauw onder sociale druk, vrijwilligheid is dan in het geding. Bij anonieme donatie is daarvan geen sprake. Ook onderhandse of toekomstige betalingen (bij wet verboden) doen zich daarbij niet voor.

Een sterk en onderbelicht argument voor nierdonatie bij leven is dat leven met één nier (u heeft er twee), na zorgvuldige selectie van donoren, geen negatieve invloed heeft op de nierfunctie, noch op de kwaliteit van leven (afgezien van een herstelperiode van weken), noch op de levensverwachting. Een nier van een levende donor betekent bovendien een hogere levensverwachting voor de ontvanger dan wanneer de



**Peter Kooreman** is hoogleraar Gezondheidsconomie aan de Universiteit van Tilburg. **Henk Smid** is anonieme nierdonor en directeur van ZonMw. Hij schrijft deze bijdrage op persoonlijke titel.



nier van een overleden donor is.

Met een kijkoperatie en kleine incisie kan de nier worden verwijderd. Er bestaat een minieme kans (ongeveer 1 op 3.000, vergelijkbaar met risico's bij andere operaties) om aan de operatie te overlijden. Dat risico is te overzien - weeg het af tegen het gewonnen leven.

Onbetaald een nier afstaan aan een onbekende is een uitzonderlijke daad waartoe vermoedelijk weinig mensen bereid zijn. Verhoudingsgewijs zijn er echter weinig donoren nodig. Als jaarlijks ruwweg één op de tienduizend Nederlanders bereid en geschikt is om onbetaald een nier af te staan aan een onbekende, kan de wachtlijst grotendeels worden weggewerkt.

**A**nonieme nierdonatie bij leven is een strikt persoonlijke keuze die in vrijheid tot stand moet komen. Goede informatie doet de bereidheid tot doneren toenemen. De website [www.nierdonatie.info](http://www.nierdonatie.info) helpt mensen in hun overwegingen een nier afstaan. Daar kan een potentiële donor ook de eerste stappen zetten in het traject van screening en selectie.

Het wegwerken van het tekort aan donornieren en het stoppen van de exploitatie van kansarme nierdonoren liggen binnen handbereik.